

SVEA HOVRÄTT
Miljööverdomstolen

DOM
2002-05-13

Meddelad i Stockholm

DM 39
Mål nr M 768-01
Aktbilaga 15

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, miljödomstolen, dom 2000-12-27 i mål nr M 352-00,
se bilaga

KLAGANDE

Jakri Aktiebolag, 556234-4746, Köpmannagatan 7, 245 64 HJÄRUP

MOTPART

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Staffanstorps kommun,
245 80 STAFFANSTORP

SAKEN

Miljösanktionsavgift

MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av miljödomstolens dom upphäver Miljööverdomstolen det av
miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Staffantorps kommun den 20 juni 2000
(§ 97) meddelade beslutet att påföra Jakri Aktiebolag miljösanktionsavgift.

YRKANDEN M.M. I MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Jakri Aktiebolag (Jakri) har yrkat att miljö- och samhällsbyggnadsnämndens
beslut om påförande av miljösanktionsavgift skall upphävas.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har bestritt ändring.

Miljööverdomstolen meddelade den 17 augusti 2001 prövningstillstånd.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 2	08-700 34 00	08-700 37 93	09.00 – 11.30 12.30 – 15.00

I målet har yttrande från Naturvårdsverket avseende verkets tolkning av begreppet "anläggning" enligt SNI-kod 90.004-3 i bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd inhämtats. I yttrandet anför Naturvårdsverket i huvudsak följande. Begreppet "anläggning" är oklart, men kan endast anses tillämpligt om någon åtgärd har vidtagits i förväg för att bereda verksamhetsutövaren möjlighet att bedriva den aktuella verksamheten. Enbart en verksamhets varaktighet på en viss plats bör inte vara avgörande för bedömningen. Vidare kan syftet med anmälningsplikt förfelas om en vid tolkning av anläggningsbegreppet leder till att ett stort antal verksamheter med relativt ringa miljöpåverkan omfattas av anmälningsplikten.

Jakri har instämt i Naturvårdsverkets yttrande.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har anfört att Naturvårdsverkets tolkning av anläggningsbegreppet inte är rimlig och att det inte kan krävas någon speciell anordning för att verksamheten skall omfattas av anmälningsplikt. I vart fall utgör de omständigheterna att Jakri vid upprepade tillfällen på en särskilt utvald plats gjort sig av med avfall, med något tungt fordon skrapat ihop eldningsresterna och därefter tillfört nytt avfall grund för att verksamheten skall anses ha skett på speciellt iordningställd plats och således omfattas av anläggningsbegreppet.

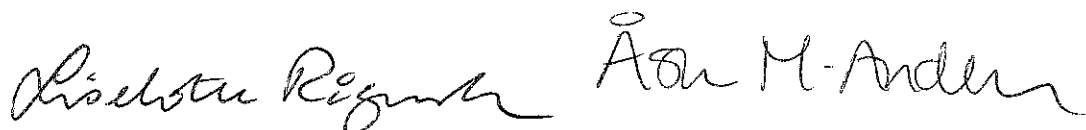
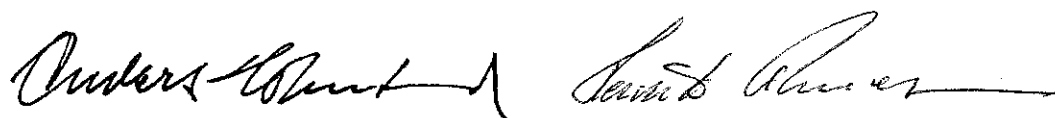
MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Miljööverdomstolen delar miljödomstolens bedömning att Jakri skall anses som utövare av den aktuella verksamheten.

Begreppet anläggning enligt SNI-kod 90.004-3 i bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd får anses betyda att någon åtgärd av teknisk natur vidtagits för att möjliggöra den avsedda verksamheten. Enbart det förhållandet att en verksamhet bedrivits med viss varaktighet kan inte medföra att en anläggning inrättats. Räckvidden av begreppet anläggning framstår

emellertid i sammanhanget som något oklar. Den legalitetsprincip som gäller på straffrättens område gör sig då i lika hög grad gällande här som inom straffrätten. Den enskildes skyldigheter måste vara så klart angivna att ingen tveksamhet råder om vilket handlande som utlöser ansvar. Mot bakgrund av det anförda finner Miljööverdomstolen att Jakri inte kan åläggas att utge miljö-sanktionsavgift för sin underlåtenhet att göra anmälan om den förbränning av avfall som förekommit. Beslutet om miljö-sanktionsavgift skall därför upphävas.

Domen får enligt 23 kap. 8 § miljöbalken inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Anders Holmstrand, Henrik Runeson, referent, och Liselotte Rågmark samt hovrättsassessorn Åsa Marklund Andersson. Enhälligt.

aktbil. 11

KLAGANDE

Jakri AB, 556 234-4746
Köpmannagatan 7
245 64 Hjärup

MOTPART

Staffanstorps kommun
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
245 80 Staffanstorp

ÖVERKLAGAT BESLUT

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens i Staffanstorps kommun beslut den 20 juni 2000,
§ 97, se bilaga 1.

SAKEN

Miljösanktionsavgift

DOMSLUT

Miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Staffanstorps kommun ålade i beslut den 20 juni 2000 JAKRI AB, nedan kallat JAKRI, att betala en miljösanktionsavgift om 25 000 kr. Som skäl för beslutet angavs att JAKRI, utan att anmälan gjorts, har bedrivit miljöfarlig verksamhet på fastigheten Hjärup 4:276 i Staffanstorps kommun genom att på fastigheten förbränna avfall, en verksamhet som i bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd har beteckningen C och SNI-kod 90.0004-3.

YRKANDE M M

JAKRI har överklagat miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut till Växjö tingsrätt, miljödomstolen och har yrkat att beslutet om miljöstraffavgift undanröjs. JAKRI har anfört i huvudsak följande: JAKRI bedriver inte själv någon byggverksamhet utan låter andra firmor uppföra hus som JAKRI förvaltar. JAKRI är ett företag som har som målsättning att behandla miljön på ett föredömligt sätt och företaget har inte gjort något olagligt. Det avfall som har uppstått på arbetsplatsen har skickats bort vilket framgår av bifogade följdsedlar. JAKRI har visserligen gett tillstånd till att ris och grenar från en häck som fanns på tomten skulle få eldas upp på arbetsplatsen men anser sig inte kunna ansvara för om även annat material har eldats upp på den aktuella platsen. JAKRI kan således inte hållas ansvarig för vad någon annan eldar upp på JAKRIs fastighet. Vid de tillfällen då ris har eldats på fastigheten har brandkåren i Lund blivit uppringd. JAKRI vill dock understyrka att ingen på JAKRI har eldat eller gett tillstånd till att elda upp något miljöfarligt.

DOMSKÄL

Enligt 30 kap 1 § 2 punkten miljöbalken skall miljöstraffavgift betalas av en näringsidkare som vid bedrivandet av näringsverksamhet påbörjar en verksamhet som är tillståndspliktig eller anmälningspliktig enligt miljöbalken eller föreskrifter meddelade enligt balken utan att tillstånd har meddelats eller anmälan gjorts. Miljöstraffavgift skall, enligt tredje stycket samma lagrum, tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet. Miljöstraffavgift skall dock inte tas ut om det är uppenbart oskäligt. Av förarbetena till miljöbalken (prop. 1997/98:45, del 2, sid. 315) framgår bl.a. följande: Det får anses vila på den som utövar näringsverksamhet ett ansvar för att verksamheten bedrivs på ett sådant sätt att i paragrafen angivna överträdelser inte sker. Ett strikt ansvar kan antas öka den allmänna aktsamheten och noggrannheten vid driften av verksamhet som har inverkan på hälsa och miljö. Om det i något fall är uppenbart oskäligt, finns möjlighet att besluta om att inte föra på någon avgift. Det kan vara fallet exempelvis om överutsläpp har skett till följd av att en felaktig kemikalie har

levererats, vilket har varit omöjligt att kontrollera, eller att ett ämne har ingått som inte framgår av innehållsförteckningen.

Föreskrifter om de överträdelser för vilka miljöstraffavgift skall betalas och om avgiftens storlek för olika överträdelser har meddelats i förordningen (1998:950) om miljöstraffavgifter. Av bilagan till denna förordning framgår att näringsidkare som vid bedrivande av näringsverksamhet, utan att anmälan har gjorts, anlägger eller driver fabrikk, annan inrättning eller annan miljöfarlig verksamhet som i bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd har beteckningen C, skall betala miljöstraffavgift. För drivandet av C-verksamhet utan att anmälan har gjorts har miljöstraffavgiften enligt förordningen bestämts till 25 000 kr. Enligt bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd har anläggning för deponering, förbränning eller annan behandling än biologisk behandling av avfall om den tillförda mängden avfall är högst 50 ton per år (omfattar ej farligt avfall) SNI-kod 90.004-3. För en sådan anläggning gäller provningsnivå C.

Av utredningen i målet framgår att JAKRI är ägare till fastigheten Hjärup 4:276 i Staffanstorps kommun samt att JAKRI har bygglov och är byggherre för de byggnads- och rivningsarbeten som utförs på fastigheten. Av miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut den 20 juni 2000 framgår att företrädare för miljö- och samhällsbyggnadskontoret i Staffanstorps kommun vid ett flertal tillfällen har besökt byggplatsen. Vid inspektion den 11 maj 1999 konstaterades att från byggplatsen bortschaktade jordmassor lagts upp på platsen samt att byggavfall bestående av betong, tegel, järn m.m. tillförts. Vid inspektion den 20 mars 2000 konstaterades att schaktmassorna utökats betydligt samt att ytterligare bygg- och rivningsavfall i form av betong, tegel, plast, glas, järn m.m. hade tillförts. Dessutom hade nya högar med byggavfall bestående dels av brännbart material och dels av tegel och betong tillkommit. Avfallshögarna är fotodokumenterade. Vid inspektion den 11 april 2000 konstaterades att högarna med brännbart avfall eldats upp. Aska och delvis oförbrända rester av tex. takstolar med järnbeslag, dörrar, proppskåp, oljefat, isolermaterial m.m. låg kvar. Fotodokumentation av resterna av eldningen har skett den 3 maj 2000. Vid samma tillfälle fotodokumenterades ytterligare avfall som lagts upp, bl. a. trädgårdsavfall, byggträ, takpapp, träpallar, dynor m.m. Den 15 maj gjorde miljö- och samhällsbyggnadskontoret gemensamt med länsstyrelsen i Skåne län

besök på plats. Även länsstyrelsen kunde vid besöket bl.a. konstatera att eldning ägt rum, vilket framgår av länsstyrelsens minnesanteckningar daterade 2000-05-25.

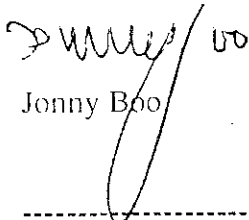
Av handlingarna framgår att avfallshögarna på fastigheten Hjärup 4:276 har funnits en längre tid samt att de under den tiden inte har minskat utan att avfallsmängden tvärtom har ökat. Det kan därför inte anses röra sig om tillfällig lösning för hantering av avfall utan avfallshögarna får betraktas som en anläggning med viss varaktighet. Den förbränning av avfall som har skett på ovan nämnda fastighet skall därför anses utgöra en sådan anmälningspliktig verksamhet som avses i bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd och där har SNI-kod 90.004-3. Någon sådan anmälan har inte gjorts.

Mot bakgrund av att JAKRI är ägare till fastigheten Hjärup 4:276 och byggherre för de bygg- och rivningsarbeten som utförs på fastigheten finner miljödomstolen att JAKRI har ett sådant ansvar för verksamheten på fastigheten att miljöstraffavgiften har riktats till rätt adressat.

Miljödomstolen finner inte att de skäl JAKRI har åberopat är sådana att uttagande av miljöstraffavgift kan anses uppenbart oskälig. Överklagandet skall därför avslås och miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut stå fast.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (prövningstillstånd krävs)

Överklagande till Svea hovrätt, Miljööverdomstolen, senast den 17 januari 2001.

Jonny Boo

I avgörandet har deltagit rådmannen Jonny Boo, ordförande, och miljørådet Roger Carlsson Ödmark. Föredragande har varit Lisa Holmdahl.

STAFFANSTORPS KOMMUN

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

Sida

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

2000-06-20

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Miljödomstolen

11

Ink. 2000 -10- 1 1

Akt 4 352, 00

Aktbil 2 rot 9

§ 97

Avfallsupplag och förbränning av avfall, fastigheten Hjärup 4:276, Staffanstorps kommun, miljöstraffavgift

Den 29 april 1999 inkom till miljökontoret anmälan om påbörjad avfallsdeponering vid Jakri AB:s byggplats på fastigheten Hjärup 4:276 i Staffanstorps kommun. Vid inspektion den 11 maj 1999 konstaterades att från byggplatsen bortschaktade jordmassor lagts upp på platsen samt att även byggavfall tillförts (betong, tegel, järn mm).

Jakri AB meddelade att massorna endast helt tillfälligt lagts upp i anslutning till byggplatsen och att byggavfallet skulle sorteras ut och tas omhand på korrekt sätt. Jakri AB upplystes om att fortsatt okontrollerad avfallsuppläggning inte är godtagbar. Mellanlagring, uppläggning eller deponering av avfall kräver anmälan eller tillstånd enligt miljöbalken.

Vid inspektion den 20 mars 2000 konstaterades att högarna med schaktmassor utökats radikalt samt att inblandningen av bygg- och rivningsavfall (betong, tegel, plast, glas, järn m m) fortsatt. Dessutom hade högar med byggavfall lagts upp närmare byggplatsen; dels brännbart (stormfällida delar av hus, trä, plast, isoleringsmaterial, gips, träpall m m) dels tegel, betong m m. Avfallshögarna är fotodokumenterade.

Vid miljö- och samhällsbyggnadsnämndens studiebesök på platsen den 11 april 2000 konstaterades att högarna med brännbart avfall eldats upp; aska och delvis oförbrända rester (takstolar med järnbeslag, dörrar, proppskåp, oljefat, metall, glas, takpapp, isolermaterial m m) låg kvar. Jakri medgav att eldning ägt rum. Även resterna efter eldningen har fotodokumenterats (000503) liksom nytt avfall som lagts upp (trädgårdsavfall, gammalt och nytt byggträ, takpapp, träpallar, impregnerad sliper, plast, dyna till trädgårdsmöbel, plastpåsar med div sopor m m) uppenbart i syfte att också eldas upp.

Den 15 maj gjorde miljökontoret gemensamt besök på plats med länsstyrelsen. Länsstyrelsen konstaterade att de stora avfallshögarna utgör en tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken varför de tar över ärendet i detta avseende. Även Länsstyrelsen konstaterade att eldning ägt rum (se Länsstyrelsens minnesanteckningar och underrättelse daterade 000525).

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens bedömning

Beträffande förbränning av avfall, konstateras att detta, utan anmälan enligt miljöbalken, är förbjudet (miljöbalken 9 kap 6§ och förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 21§ p 1, kod 90.004-3 i bilagan "anläggning för deponering, förbränning eller annan behandling än biologisk behandling av avfall om den tillförda mängden avfall är högst 50 ton per år- omfattar inte farligt avfall). Vid förbränning av mer än 50 ton per år krävs tillstånd av länsstyrelsen.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

§ 97 forts.

Avfallsupplag och förbränning av avfall, fastigheten Hjärup 4:276, Staffanstorps kommun, miljöstraffavgift

Nämnden konstaterar att sopförbränning i öppen anläggning är mycket olämplig med anledning av att luftförorening uppstår genom bildandet av t ex sot, tjära, flyktiga organiska föreningar och andra organiska ämnen (ex miljögiftet dioxin), vilka har hälso- och miljöskadlig effekt.

Vidare konstateras att Jakri AB haft ekonomisk fördel av avfallsförbränningen genom uteblivna avgifter för alternativt omhändertagande av avfallet.

Enligt miljöbalken 30 kap 1 och 3§§ och förordning (1998:950) om miljöstraffavgifter 1§, ska tillsynsmyndigheten besluta om miljöstraffavgift, när näringsidkare vid bedrivande av näringsverksamhet, påbörjar anmälningspliktig verksamhet utan att anmälan har gjorts. Avgiften uppgår till 25 000 kronor. Avgiften ska betalas även om överträdelsen inte har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet, dock inte om det är uppenbart oskäligt. Avgiften tillfaller staten. Om överträdelsen upprepas ska avgift tas ut med det dubbla beloppet.

Förslaget om beslut om miljöstraffavgift har överlämnats till Jakri AB för eventuella synpunkter. Vid telefonkontakt har **J.B.**, Jakri AB, medgivit att avfallsförbränning ägt rum, även vid tidigare tillfällen, då man även varit i kontakt med både brandmyndighet och polis och fått klartecken till eldning (t o m för eldning av impregnerat trä). I yttrande 000614 har företaget sedan hävdats att man inte eldat någonting.

Nämnden bedömer att det är styrkt att Jakri AB, genom de uppgifter som framkommit och den fotodokumentation som utförts, är ansvariga för den eldning som ägt rum i anslutning till deras byggarbetsplats på fastigheten Hjärup 4:276, Staffanstorps kommun.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

att med stöd av miljöbalken 30 kap 3 § och med hänvisning till 30 kap 1§ samt förordning (1998:950) om miljöstraffavgifter 1 §, punkt 1.1 i bilagan, att Jakri AB, org nr 556234-4746, ska betala miljöstraffavgift motsvarande 25 000 kronor. Betalning ska ske enligt bifogat inbetalningskort senast den 21 juli 2000. Beloppet faller till betalning senast detta datum även om beslutet överklagas samt

att överlämna ärendet till åklagarmyndigheten för utredning av om brott föreligger (enligt miljöbalken 2 kap 2 och 3 §§, förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd 21 § p 1 kod 90.004-3 i bilagan samt renhållningsförordningen 16 §. Misstänkt brottsbenämning miljöbrott och otillåten miljöverksamhet enligt 29 kap 1§ 1p och 4 §, miljöbalken)

§ 97 forts.

**Avfallsupplag och förbränning av avfall, fastigheten Hjärup 4:276,
Staffanstorps kommun, miljöstraffavgift**

Information om betalning

Betalningen görs senast den 21 juli 2000 till Naturvårdsverkets postgironummer 95 39 64 – 4 på bifogat inbetalningskort. Betalningen kan också göras till Naturvårdsverkets bankgironummer 5050-7730, i så fall ska de uppgifter som anges på bifogat postgiroinbetalningskort anges på bankgirotalongen (på inbetalningskortet ska namn, organisationsnummer, diarienummer, miljöstraffavgiftsbeloppet och förfallodag anges).

Hur man överklagar

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut om miljöstraffavgift kan överklagas hos miljödomstolen. Information om hur man överklagar bifogas.

_____
C.T. , insynsplats och C.S. , insynsplats
lämnar sammanträdet vid detta ärendes behandling.
_____